

SEMINARI I DYTË SHKENCOR NDËRKOMBËTAR “MULTIKULTURALIZMI DHE DIALOGU INTERKULTUROR”

Tema boshte e seminarit II: TRASHËGIMIA KULTURORE DHE INTERKULTURA SI UDHËRRËFYES TË INTEGRIMEVE DHE KOHEZIONIT SOCIAL

Nëntemat:

- I. TRASHËGIMIA KULTURORE DHE INTERKULTURA NË ART E SHKENCË**
- II. TRASHËGIMIA KULTURORE DHE INTERKULTURA NË GJUHË DHE LETËRSI**
- III. TRASHËGIMIA KULTURORE DHE INTERKULTURA NË SHOQËRINË SHQIPTARE**

Multikulturalizmi dhe interkultura në shoqëritë heterogjene, kanë qenë dukuri spontane që ka mundësuar bashkëjetesën dhe harmonizimin e raporteve mes popujve. Duke qenë numerikisht të vegjël, ata në mënyrë spontane kanë dhënë dhe kanë marrë nga vlerat specifike të njëri - tjetrit. Me një fjalë ato kanë qenë në një „dialog ndërkulturor,“ të përhershëm që në fakt rezulton në një interkulturalizëm që në bazamentin e vet e ka respektin ndërmjet popujve që kanë jetuar dhe jetojnë pranë njëri-tjetrit.

Shfaqja e gjuhës së shkruar në faza të ndryshme, i detyroi popujt e vegjël që të përdorin shkrime dhe gjuhë tjera duke hapur kështu mundësinë e zhvillimit dhe të afirmimit të specifikave të veta edhe nëpërmjet gjuhëve dhe shkrimeve të tjera më të afirmuara të kohës.

Paraqitja dhe zhvillimi i kulturave vetanake nuk e eliminojnë këtë dukuri, përkundrazi, nën ndikimin e rrjedhave të reja integruese, globalizuese dhe teknologjike, atë e pasurojnë dhe e orientojnë drejt gjuhëve të mëdha me çka rriti gjasat e popujve të vegjël për kyçe në rrjedhat moderne civilizuese.

Me qenë se interkulturalizmi dhe multilingualizmi paraqesin relacionet e ndërsjella mes kulturave të ndryshme, popujt duhet të jene të gatshëm që në këtë proces të hyjnë me veçoritë sa më të konsoliduara të tyre. Ky relacion respektivisht , dialog mes kulturave të popujve do të jetë aq më cilësor sa me e avancuar dhe e kultivuar të jetë gjuha dhe kultura e secilit prej tyre veç e veç.

Në seminarin, të dytin me radhë në Universitetin „ Nënë Tereza,“ nëpërmjet kontributeve të shkencëtarëve eminent, do të përpiqemi të hedhim dritë mbi disa aspekte të kësaj dukurie duke prezentuar shembuj nga tradita kulturore respektivisht nga jeta dhe veprat e rilindasve të cilët kanë trajtuar dhe kultivuar frymën e respektit të ndërsjell dhe interkulturalizmin, duke qenë të vetëdijshëm për vlerat e saj për afirmimin sa më të gjërë të kulturës vetanake dhe rëndësinë e saj për krijimin e një raporti miqësor me fqinjët mbi bazën e respektit të ndërsjell si parakusht për liri , paqë dhe mirëqënie për popujt e Ballkanit.

Nga ky këndvështrim nuk është e vështirë të përfundojmë se kjo traditë, kjo frymë për respekt të ndërsjell që është bazamenti i një kohesioni social në shoqëri, mbetet aktuale edhe në kohën që ne jetojmë. Ajo do të vazhdojë të jetë e tillë duke u pajisur edhe me përmbajtje tjera që do të imponohen nga rrjedhat e pashmangshme integruese dhe globalizuese. Jemi të bindur që gjeneratat që vijnë më lehtë do të përballen me këto sfida nëse i referohen traditës sonë të pasur me këto vlera.

Universiteti ynë, ka kënaqësinë që në kuadër të aktiviteteve të veta programore e ka paraparë këtë Seminar për të dhënë kontributin e vet në këtë drejtim si një dimension themelor të misionit të vet.

Azis Pollozhani, Rector i UNT-së

PROGRAMI

TEMA: TRASHËGIMIA KULTURORE DHE INTERKULTURA SI UDHËRRËFYES I INTEGRIMEVE DHE KOHEZIONIT SOCIAL

E PREMTE 08.11.2019

09:00 - 09:30 Regjistrimi i pjesëmarrësve

09:30 - 10:00 Fjalë përshëndetëse:

Aziz Pollozhani, rektor i UNT-së

Hysni Ismaili, Ministër i Kulturës i Republikës së Maqedonisë së Veriut

10:00 - 11:00 Paneli i parë

Folësi kryesor: Akad. Luan Starova: *Tradita kulturore dhe aspektet interkulturore e rilindasve tanë: Sami Frashëri, Faik Konica, Jeronim de Rada, Vaso Pasha*

1. Bardh Rugova, *Kontributi i gjuhëtarëve të huaj për shkencën e Albanologjisë*

2. Zeqirja Neziri, *Pjetër Bogdani afirmues i teozofisë baroke*

3. Vebi Bexheti, *Përmasa universale në poezinë e Migjenit*

4. Avzi Mustafa, *Grigor Përliçevi dhe kontributi i tij interkulturor*

5. Mustafa Ibrahim, *Elemente etnografike dhe arti shqiptar në muret e kishave të Prilepit dhe Ballkanit nga piktori mesjetar Onufri*

11:00 - 11:15 Pushim kafeje

11:15 - 12:15 Paneli i dytë

1. Nebi Dervishi, *Kontributi i Josif Bagerit për gjuhën dhe kulturën shqipe në Rekën e Epërme*

2. Sunaj Raimi, *Jan Kukuzeli – kompozitori shqiptar mesjetar me dimensione botërore*

3. Asllan Hamiti, *Rëndësia e «Fjalorit tri gjuhësh» të Gjorgji Puleskit*

4. Mixhait Pollozhani, *Tradita jonë interkulturore në artet pamore*

5. Rizvan Sulejmani, *Sa kanë ndikuar dallimet fetare dhe kulturore në formimin e kombit “modular” shqiptar?*

12:15 - 13:00

Promovimi i librit të Luan Starovës „Emigrimi i ngjalave,,

Promotori: Arian Leka, Akademia e Studimeve Albanologjike, Tiranë - “Multikultura në shoqëritë totalitare vështrim antropologjik mbi romanin Emigrimi i ngjalave të shkrimtarit Luan Starova”

13:00 - 13:30

**Promovimi i Projektit të Univeitetit Nënë Tereza „Kthimi i ngjalave,,
Rektori i UNT-së, Prof.Dr. Azis Pollozhani**

14:00 - 15:00 Dreka - Restorant Nacional

Kohëzgjatja e kumtesave në seminar: 8-10 min.

Punimet „in extenso” jo më të gjata se 8 faqe (4 000 fjalë) do të botohen në Revistën tonë „ INTERKULTURA”.

Data e fundit e dërgimit të kumtesave të plota është 20 tetor 2019.